

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 003840 19 Uvp
Banjaluka, 28.04.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. J. iz S. T. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 26.10.2018. godine, tuženog Fond, u predmetu utvrđivanja preplaćenog iznosa penzije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 003840 18 U od 18.02.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.04.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijala I. S. broj ... od 11.09.2018. godine. Tim prvostepenim rješenjem stavom 1. dispozitiva utvrđena je preplata novčanog primanja iz penzijskog i invalidskog osiguranja nastala u periodu od 24.11.2009. do 31.01.2013. godine, isplaćena tužiocu u ukupnom iznosu od 2.500,19 KM, a koji iznos je imenovani obavezan vratiti tuženom, a stavom 2. dispozitiva određeno je da se vraćanje navedenog iznosa vrši obustavom 33,33 % od prve naredne penzije, po konačnosti ovog rješenja, sve dok se ne namiri preplaćeni iznos i tuženi obešteti u cijelosti.

Odbijanje tužbe obrazloženo je razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje Filijala I. S. od 11.09.2018. godine, jer je za svoju odluku dao valjane razloge zasnovane na ispravama spisa i pravilnoj primjeni odredaba člana 161. stav 1. tačka v) i 162. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO). Sud je obrazložio da su osporeni akt i prvostepeno rješenje od 11.09.2018. godine doneseni u izvršenju presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 002817 16 Uvp od 31.05.2018. godine kojom je poništen prethodni akt tuženog od 28.07.2015. godine, iz razloga što se u upravnom spisu nisu zicali dokazi o tome da je prvostepeno rješenje Filijala I. S. broj ... od 01.02.2013. godine (kojim je po službenoj dužnosti ponovljen postupak ostvarivanja prava na starosnu penziju i tužiocu priznat manji mjesečni iznos od onog utvrđenog prilikom penzionisanja) steklo svojstvo konačnosti i pravosnažnosti. Konkretno, nije bila uložena dostavnica o uručenju tog rješenja tužiocu, zatim ni dostavnica o uručenju drugostepenog rješenja broj ... od 03.02.2014. godine (kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv prvostepenog rješenja od 01.02.2013. godine), kao ni presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002320 14 U od 09.12.2014. godine, kojom je odbijena tužba podnesena protiv

drugostepenog rješenja od 03.02.2014. godine, a što su sve okolnosti bitne za donošenje rješenja o utvrđivanju preplaćenog iznosa penzije. Sud je podržao stav tuženog da je prvostepeni organ, u ponovljenom postupku, uložio sve pomenute isprave, uključujući i presudu Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 002320 15 Uvp od 17.05.2017. godine (kojim je odbijen zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje presude broj 14 0 U 002320 14 U od 09.12.2014. godine), zaključujući da iz istih jasno proizilazi da je rješenje Filijala I. S. broj 1058646319 od 01.02.2013. godine, kojim je tužiocu utvrđen manji mjesečni iznos penzije, odnosno srazmjerni dio starosne penzije zbog ostvarivanja prava i u Federaciji BiH, postalo konačno i pravosnažno, nakon čega su se stekli uslovi za donošenje rješenja od 11.09.2018. godine kojim je utvrđena preplata penzije za period od 24.11.2009. do 31.01.2013. godine u ukupnom iznosu od 2.500,19 KM, te je tužilac obavezan da taj iznos vrati na način propisan odredbom člana 163. Zakona o PIO, kako je sve to pravilno obrazložio tuženi u osporenom aktu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Navodi da je pravo na starosnu penziju ostvario u Republici Srpskoj rješenjima od 03.03.2010. i 04.03.2010. godine u iznosu od 449,62 KM, da je mnogo kasnije saznao da ima pravo na dio penzije u Federaciji BiH. zbog staža ostvarenog u tom entitetu nakon 30.04.1992. godine, da je podnio zahtjev i da mu je Zavod ... Federacije BiH. rješenjem od 14.06.2012. godine priznao pravo na srazmjerni dio starosne penzije u iznosu od 50,44 KM. Ističe da je nakon toga Fond ... R. S., po službenoj dužnosti, ponovio postupak penzionisanja rješenjem prvostepenog organa od 01.02.2013. godine, konačno mu priznajući novi umanjeni iznos penzije od 387,96 KM. Tvrdi da je iz navedenog jasno da je oštećen, jer je zbir obje penzije koje sada prima u dva entiteta manji od onog koji je primao u Republici Srpskoj, a vrhunac svega je da se rješenje od 01.02.2013. godine kojim je postupak ponovljen primjenjuje retroaktivno, počev od dana penzionisanja. Ostaje kod suštinskog navoda da u njegovom slučaju uopšte nije bilo osnova za primjenu odredaba člana 5., 6. i 7. Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/00 - u daljem tekstu: Sporazum), odnosno za ponavljanje upravnog postupka i određivanje srazmjerne starosne penzije u Republici Srpskoj, jer je on u ovom entitetu imao ostvaren puni staž. Zato je uložio žalbu na prvostepeno rješenje od 01.02.2013. godine, koju je tuženi odbio aktom od 13.05.2013. godine, koji je poništio Okružni sud u Istočnom Sarajevu presudom broj 14 0 U 002106 13 U od 29.11.2013. godine, nakon čega je uslijedilo novo drugostepeno rješenje od 03.02.2014. godine da se žalba odbija, a tužilac se pita kakva žalba, jer to postupanje tuženog nije odgovor na žalbu već na pomenutu presudu, što po njegovom stavu predstavlja kršenje odredaba člana 50., 51., 52. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS). Na isti način, suprotno pomenutim odredbama, Okružni sud u Istočnom Sarajevu donosi novu presudu broj 14 0 U 002320 14 U od 09.12.2014. godine (kojom odbija tužbu podnesenu protiv drugostepenog rješenja od 03.02.2014. godine), čiju zakonitost potvrđuje Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj 14 0 U 002320 15 Uvp od 17.05.2017. godine dajući „pogrešno obrazloženje“ da je pravilno ponovljen postupak ostvarivanja prava na penziju i tužiocu, shodno odredbama člana 5., 6. i 7. Sporazuma, priznato pravo na srazmjernu starosnu penziju u Republici Srpskoj, zbog ostvarivanja prava u Federaciji BiH. Da je tužilac u pravu potvrđuje i okolnost da je Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj 14 0 U 002817 16 Uvp od 31.05.2018. godine poništio prethodno drugostepeno rješenje kojim je utvrđena preplata, ali su organi odugovlačili sa postupkom da bi do februara 2017. godine namirili „zacrtni“ iznos od 2.500,19 KM. Dodaje da je nakon pomenute presude Vrhovnog suda Republike Srpske, prvostepeni organ dana

11.09.2018. godine opet donio istovjetno nezakonito rješenje o utvrđivanju preplate, koje je tuženi potvrdio osporenim aktom, čija zakonitost je neosnovano podržana pobijanom presudom. Predlaže da se zahtjev uvaži zbog naprijed navedenih razloga vezanih za primjenu Sporazuma, te da se pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi.

Tuženi u odgovoru na zahtjev iznosi da je isti neosnovan iz razloga koje je dao u obrazloženju osporenog akta, a koje je podržao nižestepeni sud, zbog čega predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 26.10.2018. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Predmet ovog upravnog spora je zakonitost osporenog akta tuženog od 26.10.2018. godine, kojim je potvrđeno rješenje Filijala I. S. od 11.09.2018. godine, a kojim je tužilac obavezan da vrati preplaćeni iznos penzije u ukupnom iznosu od 2.500,19 KM primljen u periodu od 24.11.2009. do 31.01.2013. godine. Ovo prvostepeno rješenje je doneseno po službenoj dužnosti, shodno odredbama člana 161. stav 1. tačka v) i 162. Zakona o PIO, obzirom da je prethodno rješenjem Filijala I. S. broj 1058646319 od 01.02.2013. godine ponovljen postupak ostvarivanja prava na starosnu penziju i tužiocu utvrđen manji mjesečni iznos penzije, tačnije srazmjerni dio starosne penzije u R. S., obzirom da je prvostepeni organ došao do saznanja da je tužilac u Federaciji BiH. ostvario pravo na srazmjerni dio starosne penzije. Pravni osnov za ponavljanje postupka, odnosno za određivanje novog mjesečnog iznosa penzije tužiocu, tačnije srazmjernog dijela u Republici Srpskoj su odredbe člana 5., 6. i 7. Sporazuma, kako je to obrazloženo u prvostepenom rješenju od 01.02.2013. godine, čiju je zakonitost u ponovljenom postupku, izvršavajući presudu broj 14 0 U 002106 13 U od 29.11.2013. godine, potvrdio tuženi rješenjem od 03.02.2014. godine. Ovo rješenje tuženog od 03.02.2014. godine potvrđeno je presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002320 14 U od 09.12.2014. godine, koje sve isprave su sada uložene u spis, a iz kojih proizilazi da je prvostepeno rješenje od 01.02.2013. godine steklo svojstvo konačnosti i pravosnažnosti, a sa čim je postalo valjan osnov za donošenje rješenja kojim je tužiocu utvrđena preplata penzije, te je obavezan da preplaćeni iznos vrati na način propisan odredbom člana 163. Zakona o PIO.

Tužilac se u zahtjevu isključivo bavi zakonitošću rješenja Filijala I. S. broj 1058646319 od 01.02.2013. godine, čemu nema mjesta u okviru ovog upravnog spora, jer je o tome odlučeno aktom tuženog od 03.02.2014. godine, koji je ocijenjenim zakonitim presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002320 14 U od 09.12.2014. godine, koju je potvrdio Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj 14 0 U 002320 15 Uvp od 17.05.2017. godine, podržavajući stav organa uprave da su se u konkretnom slučaju, zbog ostvarenog staža u Federaciji BiH. nakon 30.04.1992. godine i priznavanja prava tužiocu u tom entitetu, shodno Sporazumu, stekli uslovi za određivanje srazmjernog dijela starosne penzije i u R. S., zbog čega se o ovim utvrđenjima ne može ponovo raspravljati.

Neosnovan je navod tužioca da je tuženi donošenjem rješenja od 03.02.2014. godine, kojim je ponovo odlučio o njegovoj žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja od 01.02.2013. godine prekršio relevantne odredbe ZUS, jer je to rješenje tuženi donio u smislu odredbe člana 50. ZUS, poštujući primjedbe nižestepenog suda date u presudi broj 14 0 U 002106 13 U od 29.11.2013. godine, a što mu je i bila obaveza.

Konačno, neosnovan je navod tužioca da tuženi i njegov prvostepeni organ, nakon donošenja presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 002817 16 Uvp od 31.05.2018. godine, nisu mogli ponovo odlučivati o preplati penzije, obzirom da je tom presudom poništen prethodni akt tuženog samo iz razloga što se u upravnom spisu nisu zaticale sve neophodne isprave kako je prethodno obrazloženo, a koje je prvostepeni organ u ponovljenom postupku uložio i donio novo zakonito rješenje dana 11.09.2018. godine, koje je osnaženo osporenim aktom, a što je sve valjano zaključio i obrazložio nižestepeni sud.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi nezakornitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje odbija, na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić